

Kmet, delavec
in obrtnik
maj bodo naro-
du vodnik!

Izkušaj vsake vrste.
Maršinski:
za solo leto Din 25—
za pol leta " 15—
za iznajetstvo
za solo leto Din 25—
Imenitni po tarifi. — Pla-
moniz upravljanjem naj
se prikaži znanje za od-
govor. — Nepriznanih
plačil ne sprejemamo.

Kmetški list

Glasilo „Slovenske Kmetijske Stranke“.

Vsakdo vlija
vse sado
svojega dela in
marljivosti!

Redakcija se ne vo-
duje. — Piska in tisk
se v Ljubljani. — Ured-
ništvo in uprava je v
Ljubljani v Kolesarjevi
ulici št. 7. — Telefon
kater. št. 2098. — Način
pri poštni hranilnici
št. 14.104.

Zborovanje mariborskega okrožnega odbora Slovenske kmetijske stranke.

**Velikanska udeležba. — Borbenost naših organiza-
cij. — Cela štajerska odobrava politiko SKS. —
Možato priznanje tov. Iv. Pucelju.**

V soboto 14. t. m. se je vršil v Mariboru občni zbor okrožnega odbora SKS. Že dolgo vrsto let ni videla štajerska tako krasnega zborovanja bodisi po vsebini, kakor tudi po obliki. Izredno velika udeležba je pričala o vsesplošnem zanimanju za kmetško politiko in o novem valu kmetijske zavednosti, ki se je razgibal pod dušljivim klerikalnim nasiljem v srcih kmetijskega ljudstva na štajerskem. Zastopane so bile prav vse okrajne organizacije s svojimi odbori. Prišli so zastopniki okrajnih odborov kljub veliki oddaljenosti in kljub skrajno slabim gospodarskim razmeram na deželi. Vsaka okrajna organizacija je hotela sporočiti potom svojega zastopnika o nevolji kmetijskega ljudstva, o nevzdržnem gospodarskem položaju in o strahoviti davčni preobremenitvi. Sporočile so pa tudi nujen poziv, da je skrajni čas, da se že enkrat brez izjeme vse kmetško ljudstvo organizira v svoji neodvisni Slovenski kmetijski stranki, ki je edina predstavnica vseh njegovih interesov.

Videli smo v vrstah okrožnega odbora one naše odlične in delavne može, ki so že pred devetimi leti stali v prvih vrstah naše Samostojne kmetijske stranke in ki so kot granitna skala vzdržali temelje sedanjega Slovenske kmetijske stranke. Videli smo pa tudi četo mladih mož in fantov, globoko prepojenih s kmetško mislijo, ki s svežimi silami jačajo naše borbene vrste.

Zavest vseh, da je delo za naše pravice na zmagovitem pohodu, je okrepila borbenost naših organizacij. Nobenega kolebanja, nikakega omahovanja nisi opazil na zborovanju. Moralno, duhovno in številčno pojačene naše organizacije so danes sposobne, da sprejmejo odločilno borbo s koruptnim, brezverskim in nasilnim klerikalizmom, ki izkorišča, zlorablja občinska čustva, vso politično moč slovenskega naroda v ogabne osebne in strankarske svrhe. Pri zadnjih občinskih volitvah so stopile naše krajevne organizacije v akcijo in z neodoljivo silo rušile klerikalne postojanke pred seboj.

Občnega zbora so se udeležili v imenu načelstva SKS voditelj kmetijskega pokreta v Sloveniji tov. po-

slanec in minister n. r. Ivan Pucelj, obl. posl. Rudolf Lorber, bivši poslanec Andr. Kelemina, podpredsednika stranke tov. dr. Rajer in dr. Kukovec, predsednik kmetijske družbe tov. Ivo Sanein in tajnik geom. Milan Mravlje.

Dosedanji predsednik okrožnega odbora tov. Jos. Rajšp, kmet iz Sp. Polskave, je otvoril zbor z lepim pozdravnim govorom, spominjajoč se pri tem pok. tov. Štefana Dobnika, najzvestejšega delavca za kmetijski pokret. V svojem poročilu je omenjal poglobitve dogodke od zadnjega občnega zbora.

Tajnik okrožnega odbora tov. dr. Igor Rosina je podal temeljito in izčrpno poročilo o organizatornem delu. Zanimivo je bilo poročilo o številu krajevnih organizacij, o sestankih in shodih v mariborski oblasti, o delu na mladinskih organizacijah in širjenju strankinega tiska itd. Akopprav je trenutno nepričakovano izid državnozbornih volitev nekatere pristaše omalodušil, je vendar borbenost v naših organizacijah ostala in odločna volja za politično in gospodarsko delo večja kot kdaj prej. Veliko delo, ki smo ga vložili v politične organizacije, se v obilni meri obrestuje že pri sedanjih občinskih volitvah. Tajnikovo poročilo je vzel občni zbor na znanje z glasnim odobravanjem.

Govor tov. Pucelja.

Burno pozdravljen je nato povzel besedo tov. posl. Pucelj, ki je obširno poročal o splošni državni politiki in temeljito pojasnil velikanske politične izpremembe, ki so se dogodile v preteklem letu v naši državi.

Absolutizem.

»Še predno smo lansko leto šli na volitve,« je rekel tov. Pucelj, »so napravili v Beogradu načrt, kako bodo parlament, ki je podlaga vsega svobodnega državlanskega življenja, potisnili na stran, da bi zavladali brez parlamenta oziroma z navideznim parlamentom, ki bi bil samo igračka v rokah vladajočih krogov. Gospodom, ki so skovali ta lepi načrt, se je pridružil žalibog tudi voditelj SLS, dr. Korošec. (Sramota!) Z namenom, da

uničijo parlamentarizem in da po-
teptajo svobodno ljudsko voljo, so šli na volitve. Tu moram znova pri-
biti, da se še nikdar ni teptala svo-
bodna volja volilcev tako kakor pri
zadnjih volitvah. To so izkusili zla-
sti naši hrvaški tovariši in Slovenec
dr. Shvegl, ki so šli v Macedonijo,
odkoder so prišli nazaj oblitni s
krvjo, seveda v znaku »svobodne
ljudske volje«. O tem, kako so pri-
tiskali pri nas klerikalci na duše
slovenskih kmetov, pa raje ne go-
vorim. To veste sami predobro!

Vlada Vukičević-Korošec.

Takoj po volitvah se je sestavila nova vlada, ki razpolaga v parla-
mentu z ogromno večino, ki si jo
je bila ustvarila vlada sama z vo-
lilnim nasiljem. V novo vlado so
vstopili radikali, Davidovičevi de-
mokrati in dr. Korošec. V tej vladi
imajo torej Srbijanci ogromno ve-
čino in slovenski klerikalci so v tej
vladi le žalosten priveseček, ki ima
samo ta pomen, da daje Srbijancem
potuho, ker se ti sedaj lahko baha-
jo, da niso »srbijanska« vlada, ker
so v njej zastopani tudi Slovenci.

Mi in samostojni demokrati pa
smo bili potisnjeni v opozicijo. Da
Radić in Pribičević ne bosta v novi
vladi, to sta napovedala Korošec in
Vukičević že med volilnim bojem.
Zamislili pa so si gospodje stvar ta-
ko: Radić in Pribičević sta si kakor
ogelj in voda. Zato bomo še zana-
prej lahko izigrali enega proti
drugemu, ščuvali bomo drugega na
drugega, da se bosta tepla kakor za
stavo, mi bomo pa lepo mirno de-
lali, kar bomo hoteli. Tak je bil
vladni načrt.

Račun brez krčmarja.

Gospoda pa je delala račun brez
krčmarja. Mi v opoziciji smo vladne
naklepe izpregledali in smo rekli:
Ali se moramo res klati med seboj
na življenje in smrt na veliko vese-
lje vlade? Ne, smo rekli, to ni po-
trebno! In smo začeli računati in
račun nam je pokazal, da imajo naši
in Pribičevići volilci v parlamen-
tu iste interese. Oboji so prečani, ki
morajo plačevati ogromne davke,
dobe pa nazaj komaj eno petino
davčnega denarja, vse drugo dobe
Srbijanci. Oboji smo interesirani, da
bodi državna uprava dobra in po-
štena, ne samo pri nas, ampak v ce-
li državi, zlasti v južni Srbiji. Oboji
hočemo red in zakonitost in pošte-
nje, ki ga sedanja vlada na škodo
enih in drugih ne izvaja. Tako smo

našeli še mnogo drugih skupnih te-
žav in potreb in smo se vprašali:
Ali ni najpametnejše, da stopimo
skupaj, da z združenimi močmi
uveljavimo svoje skupne zahteve in
da z združenimi močmi priborimo
svojim volilcem vse one državljans-
ke pravice, ki jim jih današnja vla-
da krati, predvsem seveda, da dose-
žemo enakopravnost v pravicah in
dolžnostih, da ne bo eden samo pla-
čeval drugi pa samo prejemal? In
ko smo to spoznali, je bil s tem že
narejen velik korak do onega veli-
kega političnega dela, ki stoji danes
pred nami kot

Kmečko-demokratska zveza.

v kateri sedita Pribičević in Radić
složno drug poleg drugega, da s
skupnim nastopom preprečita vlad-
ni absolutizem, da preprečita uniče-
nje parlamenta in da se boj za ena-
kopravnost dobojuje do zmagovitega
konca.

Boj, ki ga bijemo danes z združe-
nimi močmi, ni boj za malenkosti,
ni boj za razne podpore in slične za-
deve, ampak je boj za temeljne pra-
vice vseh državljanov, zlasti pa za
temeljne državljanske pravice nas
prečanov. V državi, kjer moramo
biti vsi državljani enakopravni po
zakonu, ne gre in ne sme biti, da
bi eden prosil večino za milost in
podporo, drugi pa bi milosti po svo-
ji dobri ali slabi volji delil — ne,
mi vsi moramo imeti enako pravico
do državnega denarja, enako pravi-
co do državnega proračuna in to je
temeljna misel naše kmečko-demo-
kratske zveze. Na tem boju smo za-
torej v enaki meri interesirani Slo-
venci, Hrvati in Srbi.

Strah vlade.

Našega skupnega nastopa pa se
je vlada silno prestrašila in ravno
ta strah je najboljši dokaz, da smo
na pravi poti. Vlada se dobro zave-
da, kakšno silno moč pomenita v
narodu Radić in Pribičević in zato
poskuša z vsemi sredstvi, da to zve-
zo razbije. Kaj pa da, po starem re-
ceptu: Enkrat ponuja vstop v vlado
Radiću, drugi Pribičeviću. češ raz-
dvojiti je treba oba, pa se bosta zo-
pet lasala, mi bomo pa lepo vladali
naprej po prej označenem načrtu.
Ugotavljam pri tej priliki z velikim
zadovoljstvom, da so se doslej vsi
vladni načrti sramotno izjalovili. Mi
smo ostali trdni in bomo ostali trd-
ni! (Odobranje).

Boj za denar.

Še ena stvar je, ki dela vladi silne preglavice. Vlada stoji namreč danes pred praznimi blagajnami. Ne bom tukaj govoril o tem, kam gre ves denar. Ugotavljam le, da so državne blagajne prazne. Dohodki od davkov so za stotine milijonov manjši kakor so bili preračunani. Dohodki od carine padajo in padajo tudi dohodki državnih podjetij. Ker se pa brez denarja države upravlja, ne da, je bila vlada prisiljena, da poskusi svojo srečo z državnim posojilom. S to nalogo so poslali na Francosko in v Anglijo finančnega ministra, da potipa pri velikih bankah, če bi kaj bilo. Toda finančni minister tipa že dolge tedne, pa ni še nič pritisnil. Veliki finančniki namreč pravijo: Dokler ne spravite v red svojega gospodarstva in zlasti svojega državnega proračuna, ne damo denarja, ker ne vemo, na kaj ga naj damo! In dalje pravijo: Dokler ni Hrvatov v vladi, ki predstavljajo najbogatejši del države, ne damo denarja, kajti mi hočemo imeti popolno jamstvo za svoj denar!

Vidite, take so nepravilne sedanje vlade, ki si jih je pa ona sama nakopala na glavo s tem, da ne priznava enakopravnosti državljanov, da neče pravice, ampak rajše skrbi samo za to, kako bi vladajoči element še naprej živel na naš račun.

Državni proračun.

Še eno besedo o našem državnem proračunu, ki ga baš sedaj razpravljajo. Dosedanje razprave so dokazale, da je naš proračun le navidezen ali kakor pravijo, fiktiven. To priznavajo ministri sami. Sedaj vas pa vprašam: kam naj pride kmečko gospodarstvo, če pripravi gospodar za nakup obleke le 50 dinarjev, potrebuje pa 2000 dinarjev? Ali pa če računa, da bo dobil za žito 10.000 Din, zraste ga pa le za 1000 Din? Tako gospodarstvo mora peljati v bankerot!

Naloga kmečko - demokratske zveze je, da se ta strahovita nesreča prepreči. To pa moremo doseči le, če našo državno upravo korenito izboljšamo, če odstranimo korupcijo, če uvedemo popolno enakopravnost, zlasti pri davkih, in če vodimo tako gospodarsko politiko, da bodo ljudje imeli delo in zaslužek. To je naša naloga in naš program, to je program, ki ga zastopa naša Slovenska kmečka stranka že od vsega začetka in zato vas prosim, da ta program sprejmete in odobrite v svojo lastno korist. (Burno odobravanje.)

O delu v mariborski oblastni skupščini je podal poročilo oblastni poslanec tov. Rudolf Lorber. Kritiziral je predvsem letošnji oblastni proračun, ki je brezsmiselno sestavljen in ki nalaga velikanske nove davke za stvari, ki bi jih morala financirati država. Podrobno je navajal posamezne postavke, iz katerih je razvidno, da so direktno udarjeni predvsem obrtniki indirektno pa vse kmetstvo ljudstvo, na katero se končno vse breme prevajali. Kot tajnik kmetijskega kluba v oblastni skupščini je glasoval proti proračunu. Tudi njegovo poročilo je bilo z velikim odobravanjem sprejeto.

O obeh poročilih se je razvila živahna debata, v katero so posegli tovariši dr. Rajer, A. Lipovšek, Ivan Kirbiš, Em. Stoklas, Ludovik Plavšak in drugi. Po vsestranski in stvarni debati je bila sprejeta soglasno sledeča

resolucija:

Okrožni odbor SKS za mariborsko okrožje je na svojem običnem zboru dne 14. januarja 1928 sprejel sledečo resolucijo:

Okrožni odbor odobrava v celoti resolucijo, sprejeto na kongresu SKS v Ljubljani, dne 11. decembra 1927, ter izjavlja popolno zaupnico narodnemu poslancu Ivanu Pucelju in oblastnemu poslancu Rudolfu Lorberju. Poziva pa oba, da vztrajata na dosedanjih poti ter se borita še nadalje za dobrobit slovenskega kmetijskega ljudstva na temelju svetlega programa naše stranke.

Za tem je bilo izvoljeno enodušno naslednje predsedstvo okrožnega odbora:

Predsednik: Josip Rajšp, Spodnja Polskava; podpredsedniki: dr. Vek. Kukovec, Maribor, Lud. Plavšak, Sv. Jurij ob Taboru, Jakob Nemec, Dragotinci, Anton Kupčič, Ptujška gora; tajnik: dr. Igor Rosina.

Izvoljena sta bila tudi 10-članski finančni in 15-članski organizacijski odsek.

Po volitvah je prečital okrožni tajnik spomenice, ki so jih poslale krajevne organizacije Ponikva in Rogaška Slatina, katere priobčimo prihodnjič.

Izjava dr. V. Kukovca

na shodu okrožne organizacije SKS v Mariboru, 14. januarja 1928.

Ni se mi zdelo nemogoče, da bi bil obisk današnjega zborovanja pravi skromen, ker je stranka imela preteklo leto težke dneve. Vendar vidim nasprotno, da je udeležba sijajna in da je vladalo na zborovanju razpoloženje, ki vzbuja najboljše upe in daje gotovost, da stranka ne le živi, ampak vstaja k novemu življenju. Nisem le občudoval temeljito in izvrstno poročilo našega političnega voditelja in poslanca Pucelja, zaznamujem, kar je še mnogo važnejše, da je vodstvo v popolnem soglasju z delegati in da sprejeta zaupnica poslancema Pucelju in Lorberju dokazuje, da je njih delo izraz volje in polnega soglasja cele stranke.

Da so se izrekli pomisleki o skupnem boju za državljansko enakost glede koalicije z doslej v ostrem nasprotju stoječo drugo politično stranko, je razumljivo, značilno za pravilno uvidevnost našega kmečkega naroda je pa na drugi strani, da smo vendar pripravljeni zaradi visokih ciljev z zaupanjem sodelovati v borbi, ki nam je vsem potrebna. Če se je kdaj zgodilo, da je kak sopotnik skupno potujočega potnika zahrbtno napadel, tudi to ne more biti vzrok, da odklanjamo izvršitev sklepa običnega zbora stranke glede načela odobritve koalicije. Ta ne more veljati le za vodstva, ki so brez odmeva, v narodu brez moči.

Da ne bo stranka izrabljena,

imeli bomo odprte oči in se zanesemo, da je nemogoče, da bi se koristno in potrebno delo izjalovilo zaradi ljudi, ki se ga udeležujejo, če je narod pozoren in buden in če se dela s pravim duhom.

Za prečansko fronto!

Nova velikanska davčna bremena za prečane! — Kdo pije — kdo plačuje? — Ves denar gre za Srbijance. — Minister priznava, da so številke državnega proračuna le navidezne.

Okoli Božiča smo v našem listu našli uradne številke, s katerimi smo dokazali, da je plačevala Slovenija zadnjih pet ali šest let povprečno 1035 dinarjev na leto od vsakega svojega prebivalca, od gospodarja do hlapca, od sivega starca, do komaj rojenega otročka, med tem ko so srbijanski davkoplačevalci plačevali komaj po 450 dinarjev na leto, dobili pa so skoraj ves naš davčni denar, tako da je Srbija danes, po vojni, mnogo na boljšem kakor pa je bila pred vojno. To se je zgodilo, ker slovenski in hrvaški kmetje niso bili složni in ker smo se zlasti Slovenci pretepali in klali med seboj za »klerikalstvo« in »liberalstvo«, med tem pa so nam gospodje v Beogradu pošteno praznili naše žepe.

Danes pa si hočemo ogledati nekaj števil iz državnega proračuna za prihodnje leto 1928. Tudi te številke so uradne in se ne da na njih nič izpreminjati.

Koliko bodo plačali Srbi, koliko mi?

Po uradnih podatkih bodo plačali za prihodnje leto Srbijanci za leto 1928/29 345.830.500 dinarjev neposrednega davka, prečani pa bomo plačali 1 milijardo in 127 milijonov 593.800 dinarjev!

Na trošarini in na takсах bodo plačali Srbijanci 685.408.000 dinarjev, prečani pa dve milijarde in 771.372.000 dinarjev.

Na Srbijo in Črno goro pride 21 procentov vsega davka, na prečane pa 79 procentov!

Sedaj pa pogledimo, kako bodo naše prečanske milijarde porabili.

Stroški za ljudsko zdravje (državne bolnišnice itd.) so preračunani (okroglo) na 196 milijonov dinarjev. Za državne bolnišnice je določeno od tega denarja 66 milijonov. Od teh 66 milijonov je določenih za Srbijo 34 milijonov, za prečane pa 32 milijonov — za tiste prečane, ki plačujejo 79 procentov stroškov! Ministrstvo za vere razpolaga s kreditom 114.873.927 dinarjev. Po odstotkih raznih ver bi morali od te vsote dobiti pravoslavni Srbi 46 procentov, katoličani (Hrvati in Slovenci) 39 procentov, muslimani 11 procentov, ostanek pa na protestante, Jude itd. Dobili pa bodo pravoslavni Srbi 52%, katoličani le 28 procentov (čeprav je na vladi katoliška SLS!), vsi drugi pa 19%.

Strahovite so številke ministrstva za javna dela. Izdatki tega ministrstva (za ceste itd.) so preračunani na 118.075.140 Din. Od te vsote dobi Srbija celih 106.834.147 dinarjev. Hrvaška 6.945.000 Din, Slove-

nija pa reci in piši: cele 4.296.000 dinarjev. V odstotkih znaša to: Za Srbijo 91%, za vse ostale pokrajine pa komaj 9, reci in piši: devet procentov!

Od izrednih izdatkov tega ministrstva, ki znašajo 99.054.644 dinarjev, pa dobi Srbija 74.337.027 Din ali 75%, Bosna 3.191.047 Din, Hrvaška 7.695.000 Din, Slovenija pa komaj 2.331.570 dinarjev.

Silno zanimive so tudi številke ministrstva za gozde in rudnike. To ministrstvo je namreč edino aktivno ministrstvo, t. j. to ministrstvo ima od gozdov in rudnikov mnogo večje dohodke kakor pa izdatke. Dohodki tega ministrstva znašajo za celo državo 465.357.856 dinarjev. Od teh dohodkov pa dobi ministrstvo iz Srbije komaj 3, reci in piši: tri procenote, iz prečanskih krajev pa 97 procentov!! To se pravi z drugimi besedami, da gre ves dohodek iz prečanskih gozdov in rudnikov v srbijanske kraje.

Te številke jasno dokazujejo, kdo vzdržuje to državo. Če ne bi bilo našega denarja, bi Srbijancem vse njihovo »junaštvo« v vojskah prav nič ne pomagalo!

Sedaj pa pogledjmo še nekaj drugih stvari iz državnega proračuna.

Eden najbolj važnih oddelkov državnega proračuna za Slovenijo je proračun ministrstva za javna dela. Tu gre zlasti za naše ceste.

Proračun za ceste.

Iz razprave je razvidno, da vzdržuje država na Hrvaškem 1105 km državnih cest, nedržavnih pa je 6290 km. V Srbiji je 2971 km državnih cest, nedržavnih pa je 4649 kilometrov. V Sloveniji pa vzdržuje država le 666 km državnih cest, nedržavnih pa je 4510 kilometrov.

Že to razmerje vpije do neba!

Še hujše pa je razmerje, po katerem se deli denar za vzdrževanje cest.

Za zgradbo cest je določenih v državnem proračunu 66 milijonov dinarjev. Od te vsote odpade:

Za Dalmacijo	500.000 Din
za Hrvaško	1.595.000 Din
za Bosno	4.000.000 Din
za Slovenijo	1.000.000 Din
za Vojvodino ...	nič!

Za Srbijo pa 59 milijonov in 300.000 dinarjev!

Zanimivo je tudi, kar je povedal sam minister o gradbenih inženirjih. Povedal je, da inženirji trumoma zapuščajo državno službo, ker so njihove plače za polovico manjše kakor plače šoferjev v ministrstvu za javna dela!

Tako gre po vrsti!

Taki, kakoršen je proračun za javna dela, so proračuni vseh ministrstev. Povsod vidimo glavni princip: Prečani naj plačujejo, Srbijanci pa naj uživajo!

Zanimivo pri vsem je pa tudi to, da srbski časopisi niti z eno besedo ne poročajo srbski javnosti o tem, kar so povedali zastopniki iz prečanskih krajev v parlamentu. Mislijo menda, da je že vse prav tako kakor je!

Hrvaški protest.

Ni čudno torej, če se je proti silovitemu pritisku davčnega vijaka na prečanske kraje začel kazati v prečanskih krajih odpor. Posebno močan izraz tega odpora je bilo veliko protestno zborovanje zagrebških gospodarskih krogov v Zagrebu dne 13. t. m., na katerem je nad 10.000 gospodarjev odločno povedalo svoje mnenje o naši sedanjosti davčni politiki.

Podobna zborovanja so se vršila po vseh večjih hrvaških mestih, kar je dokaz, da je misel o prečanski fronti že silno močna, zlasti na Hrvaškem.

Kaj pa SLS?

V dobi, ko se je zaradi strahovito zavoženega državnega gospodarstva razmajala vsa država in v dobi, ko zlasti prečanski svet z vso odločnostjo izjavlja, da se morajo te neznosne razmere za vsako ceno izpremeniti, pa naši klerikalci doma in v Beogradu — molče! Oni nimajo niti besede, da bi te strahovitosti obsodili in ljudem povedali resnico, ampak oni gredo celo dalje! Oni gladko glasujejo za vse postavke državnega proračuna, pa naj bodo za prečanske kraje še tako škodljivi,

ve, škodljive seveda tudi za Slovenijo.

Ne bi nič rekli, če bi poslanci SLS s svojo uslužnostjo napram vladajočim strankam za Slovenijo kaj dosegli, magari vsaj za SLS. Ampak nikjer nič! Iz tega moramo sklepati, da se gre poslancem SLS edino za to, da lahko postavijo v Sloveniji na razna uradniška mesta svoje pristaše. Od tega pa slovenski kmet in delavec nimata prav nič, ker je kmetom pač popolnoma vseeno, kdo je n. pr. njihov okrajni glavar, ne more pa biti kmetom vseeno, koliko plačujejo in kam gre njihov denar.

To naj si slovenski kmetje zapomnijo, pa ne samo za trenotek, ampak zlasti ob času volitev. In zapomnijo naj si tudi to, da bo Slovenija toliko močnejša, kolikor močnejša bo prečanska fronta.

Koristno za vsako hišo

po znižanih cenah

kakor: rokavice, nogavice, žepne robce, kravate, fino damsko, moško in otroško triko-perilo, dišeče milo, torbice, čipke, potrebščine za šivilje, krojače, tapetnike, čevljarje in sedlarje nudi

Josip Petelinc, Ljubljana
blizu Prešernovega spomenika za vodo.

Naročniki,

ki dolgujejo še kak znesek »Kmet-skemu listu« na zaostali naročnini za preteklo leto, naj blagovolijo nakazati zaostanek iz preteklega leta, radi reda pri upravi.

Društveni davek

znaša za obče koristne zadrage 10 odstotkov, za industrijska, rudarska podjetja in ostale zadrage 11 odstotkov, za ostala podjetja 12 %. K temu se prišteje še dopolnilni davek, ki znaša 2 %, ako rentabilnost ne prekorači 6 % vloženega kapitala, 3 %, če ne prekorači 8 % itd., vedno za 1 % več, če rentabilnost prekorači nadaljna dva odstotka vloženega kapitala. Pri podjetjih, ki nimajo vložene glavnice, se smatra, da je rentabilnost 10 %.

Davek na plače.

Na novo se predlagajo določbe o skupnem uslužbenskem davku na plače, dodatke, honorarje, pokojnino, podpore in vse vrste drugih prejemkov javnih in privatnih namoščenecv in delavcev. Oproščeni so le kmetijski delavci. Eksistenčni minimum znaša 400 Din mesečno ali 100 Din tedensko ali 16 Din dnevno. Razen tega se od odmere

uslužbenskega davka, ako dohodek ne prekorači 4000 Din na mesec, odbija mesečno 400 Din iz naslova eksistenčnega minima obveznika, za vsako dete po 100 Din mesečno. Če pa dohodek znaša nad 4000 Din mesečno, se odbija le polovico navedenega zneska. Ako znaša dohodek preko 6000 Din mesečno, se ne dovoljuje noben odbitek.

Davčni odbori.

Vlada je predložila tudi določbe glede davčnih odborov. Predsednika in polovico članov imenuje davčna oblast, drugo polovico članov pa občinski odbor, kjer pa je sedež trgovske ali obrtne zbornice, pa ta zbornica. Če davčni odbor svojih poslov pravočasno ne izvrši, jih izvrši davčna oblast sama. Druga instanca nad davčnim odborom je reklamacijski odbor. Kazni izreka finančno sodišče, ki ga tvorijo šef druuginštančne davčne oblasti kot predsednik in dva davčna uradnika.

Odmev kmetско-demokratske koalicije med ljudstvom.

(Dopis z dežele.)

Marsikdo se je ob ustanovitvi kmetско - demokratske koalicije vprašal: kaj bo pa k temu reklo ljudstvo, kaj slovenski in hrvaški kmet? Posebno v skrbeh so bili naši klerikalci, pa menda bolj iz strahu za sebe, kakor pa za nas. Res je, da se je ta zveza tudi od naših pristašev sprejela različno, kar je bilo pač odvisno od tega, kakih metod so se pristaši SDS v kakem kraju posluževali v boju zoper nas pred sklenjeno zvezo, osobito v volilnem času. Ti v mnogih slučajih utemeljeni pomisleki so padli, čim se je naše ljudstvo uverilo o važnosti zveze na potek državne gospodarske politike, tako, da se lahko že danes konstatira, da velika večina naših pristašev to zvezo popolnoma odobrava ter da jo mnogi klerikalni volilci smatrajo za rešilno bilko.

Posledica te zveze se je že pokazala na zborovanjih, kjer se je v popolni harmoniji pristašev obeh strank razpravljalo o raznih gospodarskih in kulturnih zadevah, bodisi da so bila taka zborovanja sklicana od naših organizacij ali pa od organizacij SDS. Slišijo se že glasovi o skupnem ustanavljanju gospodarskih zadrug. Po nekaterih krajih se že ustanavljajo izobraževalna društva, kjer bodeta obe stranki skupno delati na kulturnem polju.

Če bo ta zveza postala kri in meso, je skoraj vse odvisno od naše inteligence. Ako se bo ona pravilno oprijela dela in ako bo pravilno pojmovala kmetско demokracijo ter se bo zavedala, da je ona v službi naroda, pri nas slovenskega kmetškega naroda, in ne narod pri njej, da bo demokratična po duhu in ne po pripadnosti k demokratski stranki, tedaj bo bodočnost naša. Mnogokrat vidimo inteligenta trkati na svoje prsi: jaz sem demokrat, jaz sem naprednjak bil in bom, njegov duh je pa zelo, zelo navzkriž z demokracijo in naprednjaštvom,

Naše učiteljstvo ima pri tem skupnem delu posebno važno misijo in to na kulturnem polju. Ono mora postati duša vsega ljudskega prosvetnega dela, saj to je njega moralna dolžnost. Pri društvi mora prevzeti vse duhovno delo, daje lahko inicijative, a vodstva, oziroma odbori, kateri morajo biti v rokah kmetškega ljudstva, naj bodo sestavljeni iz pristašev obeh strank. Dasi so taka društva nepolitična in nestranska, bodo vendar vršila važno nalogo, ker bodo prijateljske odnose med obema strankama utrjevala. Do sedaj so se slišali iz učiteljskih vrst glasovi, saj bi rad delal, ko bi ne bila ta strankarska razdvojenost, tako pa nimam nobene veselja. Ko se bo dosegla »napredna« fronta, takrat se bom pa oprijel dela. Sedaj, ko je padel tudi ta razlog, menda ni načelne ovire.

Končno še nekaj važnega na naslov pristašev SDS. Za vsako skupno delovanje je potrebno medsebojno spoštovanje in iskrenost. Ni iskreno in ni taktno, ako se na zborovanju, na katero se je povabilo tudi naše pristaše, agitira za »Domovino« in kritizira naše voditelje. Tako početje bi to v bistvu dobro, za slovenski in hrvaški narod koristno zvezo le zrahljalo, lahko pa tudi razdrlo.

T. O.

Vsi dosedanji naročniki

»Kmetškega lista«, ki naročnine za letošnje še niso plačali, se ponovno pozivajo, da v teku tega in prihodnjega tedna naročnino, ki znaša za celo leto 30 dinarjev, poravnajo, sicer se bo pošiljatev lista vsakomur ustavila! — Ta opomin velja za vse, da ne bo pozneje nepotrebnih reklamacij. Vsakdo naj se zaveda, da tisk lista stane denar in da ga brezplačno pri najboljši volji nikomur pošiljati ne moremo.

Uprava.

Nov davčni zakon

Vlada je izdelala načrt novega davčnega zakona, pokaterem naj bi se davki izenačili za vso državo.

Davčnih vrst naj bi bilo po novem zakonu šest in sicer: zemljarina, davek na zgradbe, obrtni davek, rentnina, društveni davek in davek na plače.

Zemljarina

znaša 12 % katastralnega čistega dohodka. K temu se prišteje dopolnilni (progresivni) davek od vsote skupnega katastralnega čistega dohodka vsakega davku podvrženega zemljišča istega obveznika na področju prvoinstančne davčne oblasti, in sicer od prvih započeti ali polnih 500 din 2 %, od nadaljnjih započeti ali polnih 750 Din 4 %, do 1000 Din 6 %, do 1250 Din 8 %, do 1500 Din 10 %, do 2000 Din 12 odstotkov, do 3000 Din 14 % in preko 10.000 Din 16 %. Ta dopolnilni davek ni podvržen samoupravnim dokladam. Katastralni čisti dohodek bo izračunala na podlagi dosedanjega katastra posebna komisija na temelju cen med 1. julijem 1925 in 30. junijem 1926.

Davek na zgradbe

znaša 12 %, dopolnilni davek pa od prvih začetih ali polnih 5000 Din skupnega čistega dohodka zgradb

istega obveznika na področju prvoinstančne davčne oblasti 4 %, od naslednjih započeti ali polnih 5000 dinarjev 6 %, od nadaljnjih 5000 Din 8 %, od nadaljnjih 10.000 Din 10 %, od nadaljnjih 10.000 Din 12 %, od nadaljnjih 10.000 Din 14 % in na vsako vsoto preko 45.000 16 %. Ostane določba, da se za vzdrževanje odbije od brutto najemnine v Beogradu, Zagrebu in Ljubljani 20 odstotkov, v drugih mestih in trgih 25 %, v vaseh 30 %. Kučarine oproščene hiše plačajo 3 %.

Tečevina ali obrtni davek

znaša za prvo skupino, v katero spadajo skoro vsa trgovska in obrtna podjetja, 10 %, za drugo skupino (odvetniki, zdravniki, trgovski potniki, obrtniki z več kot štirimi pomočniki) 8 %, za tretjo skupino (duševni delavci rokodelci, akordanti) 6 %. K temu se prišteje dopolnilni davek, ki znaša od čistega dohoda do 5.000 Din 3 %, od 5.000 do 10.000 3,5 %, od 10 do 20.000 Din 4 %, od 20 do 50.000 Din 5 %, nad 50.000 dinarjev pa 6 %.

Rentnina

od hranilnih vlog, denarnih zavodov, hranilnic in zadrug znaša 8 %. Za druge obresti 10 %. Na rentnino niso dopuščene nobene doklade,

IZ STRANKE.

Leskovec pri Krškem. Tukajšnja organizacija bode imela svoj redni občni zbor v nedeljo dne 22. januarja 1928 ob 8. uri dopoldne pri tov. Vinko Arhu, gostilničarju v Leskovcu. Občnega zbora se udeleži tudi zastopnik centralnega tajništva iz Ljubljane. Vabijo se vsi tovariši, da se zbora v obilnem številu udeležijo. Tajništvo kraj. org.

Središče ob Dravi. Krajevna organizacija SKS in okolica priredi v nedeljo 22. t. m. v Sokolskem domu kmetijski ples s prosto zabavo. Za dobro postrežbo je preskrbljeno. Vabijo se vsi, da se te prireditve v polnem številu udeležijo. V slogi je moč! — Tajništvo kraj. organizacije.

Ustanovni občni zbor krajevne organizacije Veržej, Banovci, Grlovo, Bunčani. Zbor otvori ob določeni uri ob lepi udeležbi načelnik okrajne organizacije Nemec. Poda obširen pregled pokreta za kmečko misel. Težave in neizgode, ki tlačijo in še bodo tlačile podeželje, nas bodo vedno silile, da ustvarimo samoobrambo za svojo eksistenco, obstanek in napredek. Naše delo sloni na ljubezni do rodne grude. Na tem temelju je pa treba izobrazbe, gospodarske in politične, da se usposobimo mladi in stari za boj. Le na podlagi splošnega napredka bomo lahko ozdravili težke rane našega zaostajanja. Popolniti moramo naše časopise, ustvarjati moramo knjižnice, podpiramo Kmetško Matico. Tov. Ivanjšič poroča o političnem položaju, o delu v parlamentu in o njegovi protikmetški politiki. Poudarja potrebo ljubezni do grude in kako naj delamo, da nas bodo upoštevali. Vse oblasti so odklonile sprejem ustanov kot bolnic, kmetških šol, viničarskih šol, ker ni država nič dala. Marihorska oblast pa je vse prevzela, ker ni pomislila, da bo treba nove davke naložiti. Nato se preide k volitvi načelnika. Izvoljen je bil soglasno tov. Al. Slavič, posestnik v Bonovcih, za namestnika pa tov. Ivan Šoštarč iz Veržeja. Tajnik je tov. Prelog Ivan iz Grlova, blagajnik pa tov. Jožef Topolnik, posestnik iz Banovcev. Zaupniki so za Veržej tov. Al. Novak iz Veržeja, za Bonovce in Grlovo pa tov. Jernej Štoppar. Nato se je pobrala članarina in znesek za tiskovni sklad, kar se izroči blagajniku. Nato se oglasi k besedi g. živinozdravnik Škof. Govori o težavi organizacije na deželi. Nam se ne gre samo za prazne fraze, kakor je klerikalizem in liberalizem, ampak za gospodarsko delo. V skupnem delu le lahko dosežemo uspehe. Oglasili so se še razni govorniki, govorili gospodarski govori, mladi banovski pevci pa so zapeli »Domovina, mili kraj« in druge.

Dopisi.

Ob novem letu iz radovljiskega okraja. Ko je zahajalo k zatonu staro leto 1926 se je kmetško ljudstvo o marsikateri gospodarski ustanovi pogovarjalo in delalo načrte za bodočnost, kako bode črpalo vir dohodkov iz novega podjetja. Vse te zadrage so bile deležne lepih podpor od države. Par občin si je zgradilo vodovode v tem letu, katero bo v zgodovini lepo zapisano. Kmetijsko ministrstvo je vodil tov. Pucelj. Očetovsko je skrbel za kmetško ljudstvo. Ko pa je odhajalo k zatonu leto 1927., pa vodi politiko Slovenije ne Korošec sam, pač pa mu pomaga še 20 drugih poslancev. Volici so pričakovali, da bode vsega še enkrat toliko. Imelo bi biti 20krat toliko. Če natančno preštejemo uspehe, se pa vidi, da je za naše podeželsko ljudstvo na celi črti zguba. Nič pa še enkrat nič! Ne bili bi objektivni, če bi ne povedali tudi uspehov, ki jih beleži SLS za novo leto v našem okraju. Radovljica dobi novega sodnika, radovljiški kolodvor novega postajenačelnika, ker pravijo, da sedanji ni bil pristen klerikalec. Davčno oblastvo dobi novega šefa, ki bo menda vse davke odpravil. Tudi Bohinj je bil deležen v letu 1926 precej krajcarjev, v letu 1927 pa sta bila za Božič vpokojena dva izvrstna gozdarja. To je za Bohinjec za novo leto prinesla blažena SLS. Seveda bodo še z naprej volili SLS. Par novih uradnikov, to so »ogromni« uspehi. Da, tovariši kmetje in delavci, tako se godi ob času, ko sedi SLS z 20 poslanci v vladi. Pritisk od strani župnišč radi časopisov je posebno letos velik. Vsakega se vpiše v črno knjigo, ki bere kaj drugega kakor »Domoljuba«. Velika podjetja se lahko smejejo, ker jih je dobro podstavila SLS. Radovedni smo le, kako dolgo še bode prenašal naš borni kmet celega okraja to neenako težko davčno breme. Boben poje dnevno hujše po kmetških posestvih, »Uradni list« prinaša vedno nove prodaje. Kmet in delavec, odprta oči, kam te gospođa SLS pelje!

Sv. Trojica na Blokah. Že dolgo časa opažamo, da si je naš gospod župnik precej pomagal, kar priča čedalje bolj tudi njegov nastop napram faranom. Povemo gospodu župniku, da smo Trojičanje dobri, toda pometati z nami pa ne dopuščamo. Odobravamo, da hoče župnik imeti red v cerkvi, toda, če bo tako nastopal, kakor je v nedeljo pred Božičem, bomo ubrali druge strune. Pri nas je od nekdaj navada, da stoje moški od zadaj in da hodijo tudi na kor. To je župnik tudi do sedaj trpel. V nedeljo pred božičem je pa župnik ukazal fantom, ki so bili na koro, da takoj kor zapuste, ker on ne dovoli, da hodijo na kor. Seveda temu ukazu župnika ni nihče sledil. G. župnik je šel pred oltar, se obrnil in izjavil, da ne bo maševal, dokler ne zapuste fantje kora. Temu pozivu so ljudje v veliki meri sledili in zapustili ne samo kor, ampak tudi cerkev, in to ne samo tisti, ki so bili na koro, ampak tudi velik del

drugih vernikov, ker izjave župnika, da je cerkev njegova in da ima edino on ukazovati in da bo on, če se ga ne bo poslušalo, tudi cerkev zaprl, večina ljudi ni odobraval, ampak je bila naravnost ogorčena. Vsled tega se je pri župniku zglašil cerkveni ključar, ki je župnika poučil, da so končno le farani lastniki cerkve in če bo gospod zaprl cerkev, bodo farani zaprli fahrovč, pa tako, da bo gospod župnik zunaj ostal. To izjavo našega ključarja vsi Trojičani brez razlike potrjujejo. Gospod župnik naj si zapomni, da je on radi nas tu in ne mi radi njega. Če si pa želi nazaj na Goro, pa nam tudi prav, vprašanje je pa, če bodo Gorniki za to. Gospodu svetujemo, da spoštuje naše navade, nas na hibe opozarja in nam svetuje, seveda kolikor je to po njegovih močeh. Postopati pa tako, kakor ste pričeli, pa Trojičanje ne bomo mirno gledali. Pa brez zamere.

Dobrepolje. V pondeljek so sklicali klerikalci shod in povabili dva govornika, Skubica in Škulja, da bi malo pomirila razburjenje, ki se je zadnji čas pojavilo v stranki glede poslanca Sternada, ki je v oblastni skupščini dosegel, da bi se združile občine Videm, Podgora in Kompolje v eno občino. Poslanec Škulj je res hotel pomiriti razburjene duhove, a dosegel je baš nasprotno. Ko je začel hvalisati poslanca Sternada in njegovo delovanje za blagor ljudstva, je nastal med pristaši SLS in našimi pristaši takšen hrup in žvižganje, da je moral poslanec Škulj klaverno oditi z govorniškega odra, kar se mu do danes še ni v Dobrepoljah nikoli primerilo. Tako je prav, Dobrepoljci, za pošteno stvar boriti se, naj bo Vam vedno cilj. Posl. Sternadu pa kličemo: Nikdar in nikoli več, nam poslanec ne boš. — Dobrepoljci.

Škocjan pri Turjaku. — Na dan Sv. treh kraljev sem po svojih opravkih prišel tudi v Škocjan pri Turjaku. Tu vidim vabila na igro »Krivoprisežnik«, ki se je igrala v gasilnem domu. Poizvedujem, kdo igra in ko zvem, da igrajo sami kmeteski fantje in dekleta, me je stvar zanimala. Zato sem ostal pri igri in ni mi žal. Predvsem mi je ugajalo to, da so se igralci igro izvrstno naučili in jo tudi prav dobro podali. Nadalje mi je ugajalo, da si upajo sami se lotiti takega, ne ravno lahkega dela. Vodstvo igre je bilo v rokah kmetškega dekleta, gdōne Danice! Končno mi je ugajala za tukajšnje razmere naravnost ogromna udeležba, kajti dvorana je bila dobesedno nabito polna. Čisti dobiček je bil namenjen za nakup brizgalne. Kljub vsemu temu stvar škocijanskemu župniku ni ugajala, nego je ob isti uri priredil v svojem domu protipredstavo, kjer pa je bila udeležba v primeri z ono v gasilnem domu prav malenkostna, četudi je g. župnik nastavljal vstopnino le na 1 dinar, a v gasilnem domu je bila vstopnina po 3 in po 5 dinarjev. Ali bi ne bilo lepše, če bi tudi g. župnik podpiral prekoristno gasilno društvo? Samozavestnim kmetiskim dekletom in fantom v Škocjanu pa kličem: Le tako naprej! — Popotnik.

Kostanjeveca. Pri občinski seji v nedeljo 15. t. m. je staval tovariš odbornik SKS Jože Jordan iz Malence vprašanje na župana, kaj je s cesto iz Kostanjevece na Oštrce, odnosno Črnečo vas in Budinjak, za katero je bilo v državnem proračunu unešena svota 500.000 Din v proračunskem letu 1927/28 in kateri znesek zapade koncem marca t. l. Včasih je bilo mnogo reklame, kakazasluga prof. Sušnika da je, da je prišla ta vsota v proračun za našo cesto do hrvatske meje, katero obljubujejo drž. in oblastni poslanci SLS že tako dolgo. Osebito je gospod Sušnik že pred več kakor petimi leti oznanjal to cesto, da se bo prihodnjo pomlad gradila. Ta »prihodnja pomlad« je letos že šestič pred vrati, pa je gospod župan, cestni načelnik in oblastni poslanec Ivan Colarič izjavil na Jordanovo vprašanje, da je to vsota, ki je bila v proračunu za leto 1927/28 in ki znaša pol milijona dinarjev ali dva milijona kron, pojedla cesta v Zburah pri Škocjanu in da ni za našo cesto nič ostalo od teh milijonov. — Kostanjevečani, Globočičani, Oštrčani ter Črešnjevčani, ki so pristaši SLS in, ki so to stranko volili v občino, oblastno in drž. skupščino ter v cestni odbor, nameravajo baje še tekom tega predpusta poslati skupno deputacijo do imenovanih korporacij. Ta deputacija namerava izreči svojo najvdanejšo zahvalo vsem visokim funkcionarjem in zastopnikom našega brunnega naroda za zasluge, da se je z združenimi močmi posrečilo pojesti cestni kredit za našo hrvaško cesto, ki se bo zopet gradila brez denarja katerokoli »prihodnjo pomlad.« Čast, komur čast in zasluge komur zasluge. Narod pa bo dajal kroglice še naprej nikomur drugemu, kot g. županu in od njega priporočenim gospodom profesorjem. Ne pridigujejo gospod zastoj o noreh, noreh in zopet noreh.

Iz Trebnjega. Kako sijajna je bila naša zmaga pri zadnjih volitvah, je pač najboljši dokaz to, da so se naši klerikalci šele po mesecu zavedli, da so za vedno izgubili premoč in nado, da bi še kdaj gospodarili v naši občini. V zadnjem Domoljubu so pričeli mlatiti prazno slamo. Oko ti mora zasolžiti, ko čitaš kako nasilno smo postopali pri zadnjih volitvah. Najmanj kar si moreš iz članka predstavljati je, da smo privlekli v našo občino vse kanone od največjega do najmanjšega kalibra in z njimi vršili nasilje nad pohlevnimi klerikalnimi volilci. Ker smo jih tudi slepili, smo seveda uporabljali tudi strupene pline najnovejšega izuma. Vsakemu volilcu smo dali feldko ruma, da se ga je pošteno nacehal in preje usedel na limance iz najboljšega šusterskega lima. Samo kofeta jim pa nismo dajali, da ne bi prišli z našimi klerikalci v jezo. Kofe je namreč njihovo najnovejšo agitacijsko sredstvo, katero se je baje pri predzadnjih volitvah sijajno obneslo. Lasje ti stopijo po koncu ko čitaš Domoljubov članek, ker rabili smo vse nezakonitosti, katere si morejo izmisliti možgani Domoljubovega dopisnika. Da se pa niso naši klerikalci proti nasilju pri-

Velika inventurna prodaja

po čudovito snižanih cenah se
vrši do konca januarja v vele-
trgovini

R. Stermeckl, Celje.

tožili, nam pa ne gre v glavo. Po vsem tem kar pišejo bi bile volitve na vsak način razveljavljene. Zakon je hudi in ne pozna špasa, posebno še, če so klerikalci na vladi. Še danes se smejejo ljudje, ko se spominjajo, kako so naši klerikalci v največjem mrazu nekega moza prevržali iz kraja v kraj in so končno v občinski pisarni sestavili protokol, ki naj bi razveljavil našo listo. Da bi bila stvar bolj gvišna, so celo še občinski zigel gor pritiskali — seveda za prazen nič. Gospodje od SLS, zakaj naenkrat ta popustljivost, zakaj se niste pritožili? Ne najdete odgovora. Vam pa jaz prav po tiho na uho povem, da ne slišijo še drugi ljudje. Zato ne, ker je to kar pišete v »Domoljubu«, neresnica, ker je bilo naše delo mirno, dostojno in vztrajno. Brez laži in podkupovanja. Može naše občine so uvideli pogubonosno politiko vaše stranke in so vam obrnili hrbet za vselej. Sporočite raje to načelstvu vaše stranke v Ljubljani in ne blatite poštene ljudi po vaših listih. Vaš očitek pa, da so bili iz naših vrst ljudje, ki so šli k prejšnjemu klerikalnemu odboru in ga prosili, da naj deluje za tem, da se zida novo sodnijsko poslopje, pove dovolj jasno, da ste prepričani še vedno, da za Vas sodišča in drugih uradov ni treba. Druge občine se trgajo za urade in vi se pa držite tistega sijajnega načela vašega odličnega moza, ki bo raje hodil na sodišče v Novo mesto, da bo dobil vsaj pričinno. Dalje trdite, da blatimo prejšnji odbor, da je z novimi davki pričel moriti našega kmeta. Imejte toliko poštenja, da priznate, da to ni resnica in da ste ravno vi agitirali okrog, da hoče naša stranka navaliti na kmete vse davke, da Trebanjem ne bo treba plačevati. Vsaki kmet, kateri je poslušal Vaše in naše volilne shode, nam lahko to pri-trdi. Dovolite, da se na temu mestu tudi zahvalimo gospodu kaplanu Petru iz Št. Ruperta za njegovo strahilo, češ, ako bi bil še on v Trebnjem, bi volitve povsem drugače izpadle. Žal, da smo po nedeljski polomiji SLS v Št. Rupertu izgubili ves ugled pred njegovimi sijajnimi agitacijskimi zmožnostmi.

Volnene nogavice, žepne robce, žemperje, ovratnike, kravate in namramnice najfinejše kvalitete po solidnih cenah na prodaj pri Franc Pavlin-u, Ljubljana, Gradišče št. 3.

Št. Jur ob Ščavnici. Že dolgo se ustanavlja pri nas Sokolsko društvo. Akcijo so vodili že pred ustanovitvijo društva kmet. fantov in deklet nekateri jurjevski moze. Ko smo si mi osnovali naše kmečko društvo, ki je tudi edino potrebno za naš majhen kraj, so se nosilci sokolske ideje umaknili in naše društvo je sprejelo v svoje vrste vsakega naprednjaka, če tudi mogoče ni čutil z našo idejo. Mislil sem si tedaj, da je stvar likvidirana. Po dveh letih obstoja Društva kmečkih fantov in deklet je zopet prišlo v ospredje vprašanje ustanovitve Sokolskega društva. Zakaj to naenkrat, sem se vprašal. Ali mogoče iz megalomanije? Drugače se zadeve ne morem razjasniti. Naslednje vrstice naj vsaj deloma dokažejo, da je pri nas nepotrebna ustanovitev novega naprednega društva. Že prej sem omenil, da imamo Društvo kmetijskih fantov in deklet. S tem, da se je ustanovilo kot napreden element, si je obenem tudi dalo nalogo, da izobrazuje ljudstvo na prosvetnem, kulturnem, gospodarskem in politično-nacionalnem polju. In ta svoj program že vsaj deloma izvaja. Kar se še pa ni izvedlo, pride v doseglednem času. Kolikor poznam pravila Sokolskega društva, pravijo približno isto, le treba je še pristaviti telovadbo. Edin pomen torej, da bi se društvo ustanovilo, bi imela telovadba. Ali samo radi telovadbe ustanavljati društvo in priti s tem navzkriž z mnogimi, je nezmislno. Zato se to tudi ne sme zgoditi. V tako majhnem kraju imeti dve napredni društvi, ko še komaj eno gre iz poveljev, je nepomembno. Ako bi nekateri ljudje radi telovadili, je rešitev lahko v drugem načinu, ne pa kar ustanovitev novega društva. To bi bilo moje mnenje in mnenje mnogih drugih, ki se ne strinjajo z ustanovitvijo Sokolskega društva. U.

Poziv vsem organizatorjem Slovenske kmetijske stranke,

ki ste prejeli od uprave »Kmetijskega lista« nabiralne pole za zbiranje naročnikov, da iste v najkrajšem času vrnete, da bo uprava mogla poslati vsakemu novemu naročniku vse nove doslej izšle številke »Kmetijskega lista«.

NOVICE IN RAZNO.

Ljubljanski župan potrjen. Kralj je potrdil te dni za ljubljanskega župana dr. Puca, proti kateremu so klerikalci na vse načine intrigirali. Tako je dobila Ljubljana po pet letih zopet redno izvoljenega župana. Samobsebi se pa razume, da bodo klerikalci skušali onemogočiti redno delovanje občinskega odbora.

Imenovanje srezkega poglavarja. V Krškem je bil te dni imenovan za srezkega poglavarja g. dr. Šiška, ki že več let služi pri istem poglavarstvu, a po smrti pok. Sveteca je vodil posle srezkega poglavarja do njegovega definitivnega imenovanja.

Volitev cestnega načelnika za ljubljansko okolico se vrši v nedeljo, dne 22. t. m. ob 10. uri dopoldne v Mostah v občinski pisarni. Razen načelnika se voli še podnačelnik in za kaso odgovorni blagajnik.

Za oblastnega poveljnika varnostne straže v Ljubljani je imenovan kapetan Janko Bedenk.

Oton Župančič petdesetletnik. Največji živeči slovenski pesnik Oton Župančič praznuje 23. t. m. petdesetletnico svojega rojstva. V proslavo tega dne pripravljajo vsa naša kulturna društva svečane prireditve.

Visok jubilej. V Kostanjevici je slavila 10. t. m. gospa Antonija Bučar v najožjem družinskem krogu 85-letnico svojega rojstva. Slavljenka je daleč naokrog znana kot dobra mati in gospodinja, velika dobrotnica revežev in uživa obči ugled, spoštovanje in simpatije. Kljub visoki starosti je še čila in zdrava in neumorno delavna. Gospa Antonija Bučar je mati predsednika našega okrajnega odbora tov. Lavo-slava Bučarja. Tihemu slavlju se pridružujemo tudi mi, želeč ji mnogo zdravja in zadovoljstva.

Samomor. — V Ljubljani se je ustrelil na svojem stanovanju ugledni in spoštovani zdravnik dr. Bleiweis. Kako velike simpatije je pokojnik užival, je pokazal veličasten pogreb.

Ali bo na Poljskem tudi vera v nevarnosti? Novoimenovani poljski kardinal Hlud je poslal iz Rima brzojavko, v kateri prepoveduje vsem katoliškim duhovnikom kandidirati v parlament. Kaj bi rekel »Domoljub« in »Slov. Gosp.«, ako bi se to zgodilo v naši državi!

TEDENSKI KOLEDAR.

- 22. januarja, nedelja: Vincenc.
- 23. januarja, ponedeljek: Mar. por.
- 24. januarja, torek: Timotej.
- 25. januarja, sredo: Pavel Sp.
- 26. januarja, četrtek: Polikarp,
- 27. januarja, petek: Ivan Kriz.
- 28. januarja, sobota: Julijan.

SEJMI.

- 22. januarja: Št. Ilj, Mozirje Kopriv-nica.
- 23. januarja: Sodražica.
- 25. januarja: Radeče, Studenice, Dol. Lendava.

VALUTE.

Berlin 13-51, Curih 10-92, Dunaj 8—, Newyork 56-66, Praga 1-68, Trst 3—, Pariz 2-23, London 277.

Intrige ne bodo vspele. Okrožni občni zbor SKS v Mariboru je pokazal izredno slogu in enodušnost v vseh vprašanjih. To dejstvo pa kri-ža račune gotovim špekulantom. Zato so se poslužili zagrebškega »Jutranjega lista« in iznesli v njem nekako »nezadovoljstvo« v vrstah SKS proti Kmetko - demokratski koaliciji. Zadnjič so poskusili v »Nar. dn.«, sedaj v »Jutranjem listu«. Tovariši, ki so bili navzoči, vedo, kako je bilo, in intrige, prihajajoče od ktere-koli strani, se bodo razblinile le v nič, udarile pa po glavi tistega, ki jih spušča.

Zopetni padec klerikalne občine. V nedeljo 15. t. m. so se vršile občinske volitve v Št. Janžu na Dolenjskem. Dosedaj so klerikalci imeli v tej občini 13 odbornikov, a druge stranke 12. Pri nedeljskih volitvah pa je SLS dobila 10 odbornikov, SKS in Rudniška, ki sta bili vezani, sta dobili 14 odbornikov in komunisti 1 odbornika. Tako narod zaporedoma odlikuje blejski pakt in klerikalno druženje z hegemonistično radikalijo. Vse te zmage po občinah, v katerih so dosedaj gospodarili klerikalci, so nam porok, da bomo zrušili poradikaleno SLS v prav kratki dobi.

Kožni sejem v Ljubljani se vrši dne 23. t. m. ves dan na prostoru velesejma. Dopoldne je kupovanje in prodaja na drobno ter ogled partij, ki pridejo popoldne na dražbo. Začetek dražbe ob 15. uri.

PROMETNA BANKA D.D. V LJUBLJANI

Telefon št. 2149, 2968

Prešernova ulica 4

(Direkcijski pri Narodni banki)

Pošt. štev. rač. 13.853

sprejema hranilne vloge in izdaja trg. kredite pod najugodnejšimi pogoji; eskompt in inkaso menk ter trg. esij. — Nakup vsakovrstnih predvoznih papirjev, prodaja valut in deviz po najugodnejših tečajih.

Grozna nesreča pri Novem mestu. Dne 12. t. m. zvečer sta se vozila s parom konj na kmetijskem vozu iz Novega mesta proti domu posestnik iz Dol Tapelvrha pri Čermošnjicah Leopold Kadunc in njegov zet Franc Medic. Med pristavo in vasjo Srebrniče so zavili konji s ceste proti reki Krki, ki je na ondolnem mestu preko dva metra globoka. Konja sta zavozila v Krko ter sta pri tem Kadunc in Medic padla z voza in utonila, kakor tudi oba konja. Za nesrečo so ljudje zvedeli šele drugi dan. Kmetje iz Srebrniče so pričeli takoj na čolnih iskati ponesrečenca. Oba so našli nedaleč od kraja nesreče. Po žepnih urah sodeč, katere so dobili pri ponesrečencih, in katere so ravno ob 8. uri obstale, se je nesreča zgodila ravno ob 8. uri zvečer. Z velikim naporom so potegnili iz vode tudi konja in voz. Oba ponesrečenca, ki zapuščata obilne siromašne družine, so pripeljali v mrtvašnico v Šmihelu pri Novem mestu.

Roparski umor na Bledu. Na Bledu so našli v njenem stanovanju umorjeno branjevko Katarino Dežmanovo. V stanovanju je bilo vse razmetano. Sodijo, da je bila umorjena od dobrega poznavalca njenih razmer, ki je po umoru pograbil denar in neznanokam pobegnil. Orožništvo je uvedlo obširno preiskavo.

Umor v Medvodah. Ženin Ludo-vik Svolsak je priredil preteklo soboto zvečer v svoji hiši gostijo na čast svojim prijateljem in tovarišem iz fantovskega stanu. Pojedine se je udeležilo 12 fantov iz bližnjih vasi in med njimi tudi 28 letni pos. sin Stanko Kuralt ter 24-letni Alojz Križaj. Ko so se proti jutru fantje razhajali, je na cesti napadel Stanko Kuralt svojega dobrega prijatelja Križaja in ga zabodel z nožem naravnost v srce. Križaj je obležal na mestu mrtve. Orožniki so morilca aretirali. Pri zaslišanju je izjavil, da je izvršil umor radi ljubosumnosti, ker sta bila oba v isto dekle zaljubljena, a je imela Križaja rajši, kakor njega.

Pohotnež aretiran. Orožniki so aretirali pretekli teden v Medvodah Franceta Babnika, ker je posilil v bližnjem gozdu 11-letno Matildo Bertonclovo, nezakonsko hčerko bratove žene. Babnik ima že več sličnih zločinov na sebi. Že l. 1923 je bil radi enakega zločina obsojen na šestletno ječo, toda je bil kasneje, decembra meseca lanskega leta pomiloščen.

Zračni promet med Zagrebom in Beogradom. Te dni se je mudila v Parizu posebna komisija, katere je prevzela aeroplane od tamošnjih tvornic, ki bodo služili zračnemu prometu med Zagrebom in Beogradom. V vsakem letalu je prostora za deset potnikov. Aeroplanski prevoz bo odprt, če tekom prihodnjih mesecev.

Nov atentat v Skoplju. V Skoplju je izvršila 13. t. m. atentat gospa Mara Buljeva, žena bolgarskega oficirja in članica macedonskega komiteta, na pravnega referenta pri velikem županu g. Preliča. Po atentatu se je morilka sama sebe ustrelila. Prelič je bil težko ranjen v glavo in je na posledicah že umrl.

Grozna nesreča s puško. Pretekli petek se je dogodila v Slovenjgradcu strahovita nesreča, katere žrtev je bil 4-letni sinček ondotnega brozavnega mojstra g. Kavsa. V kuhinji sta se nahajala dva mladoletna sinova g. Kavsa. Starejši bratec je snel s stene lovsko puško, nameril na malega Cvetko in sprožil. V istem hipu je obležal otrok na mestu mrtve s strahovito razmesarjeno glavo.

Poljski čuvaj ustrelil dva kmeta. V dalmatinski vasi Cist je prišlo do krvavega spopada med kmeti in med nekim poljskim čuvajem. Kmetje so pasli živino na prepo-vedanem pašniku. Prišel je poljski čuvaj ter oddal iz lovske puške dva strela. Eden od kmetov se je zgrudil smrtno zadet, drugi pa težko poškodovan. Poljski čuvaj je bil aretiran.

Srdita borba med tihotapei in financerji. V severni Dalmaciji pri vasi Uljane so hoteli tihotapei izkrcati iz male ribiške ladje več stov sladkorja in tobaka. Ko je finančni stražnik stopil na ladjo in pričel preiskavati, ga je eden izmed tihotapev takoj ubil. Drugi stražnik, ki je to videl, je nameril puško na tihotapea in ga ustrelil. V trenutku skočijo ostali tihotapei na fin. stražnika in mu razbijejo glavo. Ko je zapazil v bližini se nahajajoči mornar naše vojne mornarice borbo med finančnim stražnikom in tihotapei, je hotel priskočiti prvemu na pomoč, toda tihotapei so tudi njega ustrelili. Zarobenka mornarja je skočila s strehe domače hiše in se ubila, ko je zvedela o njegovi smrti. Oblasti so uvedle obširno preiskavo.

Drzen vlom. V Požarevcu so neznan roparji vlomili v Trgovsko banko. Pri delu so jih zasačili stražniki. Na ulici se je vnel med njimi srdit boj, ki je končal s tem, da so obležali trije stražniki mrtvi na tleh, dočim so roparji neznanokam in brez sledu izginili.

Preveč zdravnikov v Nemčiji. V Nemčiji je bilo pred vojno 34.000 zdravnikov, a v mnogo manjši povojni Nemčiji jih je 40.000. Več kot 2000 zdravnikov je brezposelnih.

Lokomotiva brez strojevodje. Na madjarski obmejni postaji Szob so odpravili tovorni vlak na Češko-slovaško, katerega je vodil češko-slovaški strojevodja Skatel. Ko je pasiral vlak obmejni most preko reke Eipel, se je veriga med lokomotivo in tenderjem pretrgala. Strojvodja in kurjač sta se nahajala na priklopnem vozu v tem času in nista mogla splezati na s polno paro drvečo lokomotivo. Vsled tega je drvela lokomotiva dalje brez vodnika. Na prihodnji postaji so niso mogli ustaviti. Avizirali pa so tretjo postajo Parkany, kjer je skočil neki strojevodja v smrtni nevarnosti na drvečo lokomotivo ter jo ustavil.

Velika izbira

raznega perila, modnih bluz, nogavic, kravat itd. se dobi po nizkih cenah pri

Ign. Žargi, Ljubljana.

Živa pokopana. V neki vasi pri Budimpešti je umrla te dni žena Luiza Papello. Bila je po vseh predpisih pokopana. Takoj nato pa je nastala v vasi govorica, da gre za zločin. Zato so dale oblasti žensko takoj drugi dan izkopati. Ko so grob odkopali, se jim je nudil grozen prizor: Roke žene so bile vse zgrizene in odrgnjene, kar je pričalo o tem, da je bila pokopana Luiza živa ter se je skušala rešiti z obupnim naporom iz krste. Poleg nje je ležalo truplo novorojenca, ki ga je porodila mlada mati v krsti.

Mussolini — srečni dedič. — V Monte Carlo je umrla bogata gospa Ema Colacco, katere je v svoji oporoki imenovala za univerzalnega dediča svojega imetja italijanskega ministrskega predsednika Mussolinija. Dedščina znaša nad pet milijonov lir. Je že tako, da siromak ostane vedno siromak.

Chicago ima 3.102.800 ljudi. Urad za ljudsko štetje objavlja uradno, da je bilo koncem leta 1927 v Chicagu 3.102.800 prebivalcev. V malo več kot šestih letih je prebivalstvo poraslo za približno pol milijona.

Koliko je milijonarjev v Ameriki? Po službeni statistiki, ki jo je izdalo finančno ministrstvo Združenih držav, je bilo leta 1927 v Ameriki 228 ljudi, ki so zaslužili nad en milijon dolarjev. Med njimi jih je bilo štirinajst, katerih letni dohodki so presegali vsoto petih milijonov dolarjev.

Sto ribičev utonilo. Na zamrznem jezeru Blai-Hor v Mandžuriji je ribarilo nad sto ribičev tako, da so prebili na večih krajih led in na teh mestih lovili. Silen vihar je povzročil lom ledu in preko sto ribičev in več sto konj, ki so odnašali tovore rib, je zmrznilo pod ledom.

Grozna nesreča v rudniku. Newyorški časopisi prinašajo vest, da je v rudniku Peadody v West Frakfortu (Illinois) došlo v globočini 350 metrov do strahovite eksplozije. Več sto delavcev, kateri so bili zaposleni v rovih, je podsutih v notranjosti premogokopa. Šele drugi dan so potegnili iz rogov mrtva trupla nesrečnih rudarjev.

Ameriško zlato v Parizu. Pred nekaj dnevi je došel francoski parobrod »Rocham beau« v pristanišče Le Haure s 10 milijonov dolarjev v zlatu, kateri so bili namenjeni za »Francosko banko«. Zlato je bilo prepeljano v Pariz, kjer so ga shranili v podzemne prostore Francoske banke. Skupna teža zlata znaša 20 ton (1 tona je 10.000 kilogramov).

Kdaj se smejo Angleži ženiti? Na Angleškem je zakonskim potom določeno kdaj se smejo ženiti mladeniči in dekleta. Po tej postavi se morejo ženiti moški s 14. in dekleta s 12. letom. Med Angleži je pričelo celo gibanje, ki hočejo to dobo zvišati in sicer za oba spola na dovršnih 16 let. Za hladne Angleže je celo ta doba prenizka.

Železnica preko Sahare. Francoska vlada je sestavila poseben odbor za dovršitev načrta za zgradbo transsaharske železnice. Za zgradbo železnice je določen kredit 12 milijard frankov.

Klerikalna samovolja.

Ljubljanska oblastna skupščina oziroma klerikalna večina je sklenila združiti občine Podgorje, Kompolje in Videm v eno občino, čeprav povsem nezakonito in proti volji 95 odstotkov prebivalcev vseh teh občin. Ob priliki te seje je podal zastopnik Kmetijskega kluba tov. Janko Bukovec naslednjo izjavo k temu predlogu:

Gospodje poslanci! Jaz se oglašam k besedi radi tega, ker so me prosili občani vseh treh občin. Ko sem namreč izvedel za nameravano spojitve omenjenih občin, sem se obrnil na vse tri občine z željo, naj mi sporoče svoje mnenje. Iz vseh treh občin sem dobil sporočila, da je 90 % občanov proti združitvi. (Ugovori pri klerikalcih.) Obljubili so mi tudi, da mi dajo na razpolago lahko podpise, ako želim. Žalibog nisem vedel, da bo stvar prišla tako hitro v razpravo, radi tega danes tudi ne morem teh podpisov predložiti.

Ker hočem jaz zastopati samo to, kar si ljudstvo želi, zato bom glasoval proti odsekovemu predlogu in za to, da naj ostanejo te občine same zase.

Kako je prišel zdravnik do svojega denarja?

Znameniti dunajski kirurg prof. dr. Hochenegg je objavil v nekem dunajskem listu za Božič dogodek iz svoje prakse:

Pozno ponoči je zapel zvonec v zdravnikovem stanovanju. Zmaj je stal človek v dolgi suknji, očitno poljski žid, ki je začel zdravnika mlo prositi, naj takoj gre k njegovi ženi, kateri so se razklenila usta, da jih ni mogla več zapreti. Zdravnik je z možem odšel v njegovo stanovanje, ki je bilo prav skromno, vendar pa se je v njem gnetlo kakih 15 možakarjev, samih poljskih židov. Žena je sedela v sosednji sobi na postelji. Ko jo je zdravnik pregledal, je takoj spoznal, v čem je stvar in ji je s hitro operacijo čeljust spravil v red.

Nato pa je zdravnik zahteval svoje plačilo, 30 starih kron, kar za zdravnika, ki je vseučiliški profesor, ni prav nič pretirano. Takrat so pa židje zakričali in se kleli in rotili pri živem Bogu in pri Mojzesu, da vsi skupaj ne premorejo več kakor 10 kron. Profesor pa le ni odnehal in je zahteval svoje. V splošnem hrupu je začela kričati tudi komaj ozdravljena ženska — toda o joj, usta so se ji naenkrat zopet razklenila in žena zopet ni mogla zapreti ust!

Židje so seveda začeli takoj prositi zdravnika, naj še enkrat pomaga. Toda zdravnik je položaj takoj izkoristil in rekel: »Najprej na mi-zo 30 kron — ali pa grem!«

Židovskim skopuhom seveda v kritičnem položaju ni nič drugega kazalo, kakor da so zbrali zahtevano vsoto in — plačali.

Tako je prišel zdravnik do svojega plačila, ženska pa zopet do regljanja.

Borba Rusije proti alkoholu. Ruska sovjetska vlada je pred kratkim izdala odlok, s katerim je prepovedala prodajo in proizvodnjo žganja privatnikom. Sovjetska vlada je proizvodnjo in prodajo »vodka« monopolizirala in se dobiva ista, kakor pri nas tobak v trafikah. Z monopolom na vodko zasluži ruska vlada nad 500 milijonov rubljev na leto. Toda kakor ameriška vlada ni mogla preprečiti privatno kuhanje žganja, tako tudi ruski kmetje tajno proizvajajo velike količine vodke in delajo državnim žganjarnam občutno konkurenco. Proti takim kmetom je alarmirala vlada celo vojsko tajnih agentov, ki hodijo po vaseh in iščejo žganjekuharje, da jih prijavljajo oblastim. Toda vse to veliko ne izda.

Mariša. Drama v petih dejanjih. Pisala A. in V. Mrštik. Poslovenil Fran Albrecht. V Ljubljani 1928. Založila Tiskovna zadruga. Zbirka »Oder« 18. zv., 92. str. Cena 18 Din. — Kot 18. zvezek svoje zbirke »Oder« je Tiskovna zadruga izdala za Novo leto dramo znanih čeških pisateljev A. in V. Mrštika »Mariša«. V tej pretresljivi igri, ki se še danes igra po vsem Češkem od Narodnega gledališča v Pragi pa do zadnjega odra na deželi, sta znamenita dramatika postavila na oder mlado, zdravo, življenja polno moravsko dekle, ki se s strastno vztrajnostjo bori za pravico svojega srca, dokler končno tragično ne zaide v zločin. Dejanje v igri se vrši v moravski vasi, vaško življenje je naslikano z bujnimi sočnimi in resničnimi barvami, kmečki značaji so orisani življensko istinito in neliterarno, pestri prizori so plastični in markantni, notranja zgradba igre vzorna, tako da je to delo ena najmočnejših, pristno ljudskih iger. Prevajalec je precej obširni okvir igre deloma skril in naznačil dejanje tudi za manjše odre. Vsem našim podeželskim gledališčem to dramo najtopleje priporočamo. Igra pa je tudi zanimiva za čtivo.

TISKOVNI SKLAD.

Za tiskovni sklad. Krajevne organizacije SKS sodnega okraja Vel. Lašče so darovale za tiskovni sklad Din 2500.— kot dobiček od kmetijske veselice. Naj služi ta primer vsem ostalim organizacijam kot eden najposrečenejših načinov, kako priti do denarnih sredstev in ohraniti neodvisnost politične organizacije in stranke. Darovalcem iskrena hvala!

Tiskovni sklad. Na občnem zboru kraj. org. SKS Vel. Lašče je bilo zbranih za tiskovni sklad Din 102. Iskrena hvala.

VAJENCA

za mizarsko obrt

14—15 let starega, sprejemem. — Avgust Černe, Zgoranja Šiška 122, pošta Ljubljana VII.

VAJENCA

za krojaško obrt

sina poštenih kmečkih staršev, sprejme Alojzij Peterlin, krojač, Dolščake št. 7, pošta Vel. Lašče.

Večelanski pridni kmečki družini oddamo v najem ali delitev pridelka posestvo

Marof Srebrnice

pri Novem mestu.

Ponudbe na naslov:

Julius Klemenc, Ljubljana, Sv. Petra cesta št. 79.

KMETSKI HRANILNI IN POSOJILNI DOM

Bašni poštna hranilnica št. 14457

reg. zadr. s neomej. nav.

Državna »Kmetijski dom«. Telefon št. 2347

v Ljubljani, Tavčarjeva (Sodna) ulica št. 1, pritličje

Daje:

Posojila na vknjižbo, proti poročilu ter zastavi premičnih in vrednostnih papirjev ter dovoljuje kredit v tekočem računu pod najugodnejšimi pogoji.

vloge na knjižice

Obrestuje

6%

bren od-
povedi

šteti

Večje stalne vloge in vloge v tekočem računu po dogovoru.

Preskrbuje: Kavcije, inkasa, srečke in vrednostne papirje ter čeke in nakazila (nakazila) na druga mesta.

Uradne ure:

Več delavnik od 9.—12., in od 2.—4.

Posebni predajalec srečk državne razredne letarje.

Podružnica v KAMNIKU na Glavnem trgu.

Najboljši in najirpečnejši
ŠIVALNI STROJI so:
»GRITZNER«
in »ADLER«
za dom, obrt in industrijo,
v raznih opremah. — Istotom švicarski
pletilni stroji »DUBIED«.
Pisalni stroji »IRANIA«.
Ugodni
plačilni pogoji.
Večletna garancija.
Tovarniška zaloga:

JOSIP PETELINC, LJUBLJANA

blizu Prešernovega spomenika ob vodi.

Najboljšo Tho-
masovo žlindro

ZVEZDA

po Din 143.— za 100 kg prodaja

Osrednja gospodarska zadruga

»**EKONOM**«

LJUBLJANA, KOLODVORSKA ULICA 7

Preselitveno **KOMERCIJALNA BANKA D. D.**
PODRUŽNICA LJUBLJANA

(Affiliacija banke Čeho-Slovaški Legiji v Pragi)

se je preselila v novo urejene prostore

naznanilo! na Mestnem trgu 5.

CELJSKA POSOJILNICA D. D. V CELJU

Stanje hranilnih vlog
nad Din 65.000.000.—

v lastni palači Narodni Dom

Stanje glavnice in rezerv
Din 3.000.000.—

Sprejema hranilne vloge. Izvršuje vse denarne, kreditne in posojilne posle.
Kupuje in prodaja devize in valute.

Podružnici: MARIBOR -- ŠOŠTANJ.

PODLISTEK.

V odvisnosti od gospode.

Povest.

Napisal Franc Tovornik, kmet.

(Nadaljevanje.)

Tako in enako so se šalili in se veselili, pošteno, brezskrbno. Že so bili zapeli veselo zdravico, ko stopi proti orehu, kjer so sedeli, Peter in od zadaj mu je sledil, že znana oseba, lutovski učenik — protestantovski predikant — Zolovič. Vsi so se ju prestrašili. Na mah so se jim lica izpremenila. Vsak se je držal drugače. Goršek je gledal mrko, kakor da mu je lisica pravkar odnesla najlepšega purana. Pavle ju je gledal s prezirljivim nasmehom. Nežika se je skrivala za materin hrbet, Gašper bi pa najraje zmetel obadva v globoko vaško blato.

Petru, ki je opazil, kako nadležna sta vsem v tem trenutku, je kar noga zastala. Predikant Zolovič pa je bil takih sprejemov že vajen; stopil je korajžno naprej in pozdravil: »Hvaljen bodi Bog in njegov sveti evangelij!«

Nobeden nič ne odgovori.

»Nič se ne bojte,« nadaljuje. »Sem označevalec čiste evangelske resnice, katero so naši papinci (katoliški duhovniki) popolnoma zatajili in jo izpremenili v papinsko malikovanje!«

Tedaj ga je ustavil Pavle in ga vprašal: »Odkod pa veste, da je ravno vaš evangelij tako čist in vaša resnica tako prava?«

»Odkod to vem? Ali nimamo sv. pisma? In tam smo vse odstranili, kar je bilo evangeliju pozneje pridjano. Tako nam je ostal neizkaljen, čist Kristusov nauk!«

»Ali ste bili zraven, ko se je vse pisalo? Ali morete trditi, da je ravno to in ono pravi božji nauk, drugo pa pozneje pridjano po tem ali onem papežu ali cerkvenem pisatelju?« Tu je malo počakal. Zolovič ga je grdo gledal, ko ga je preprost kmečki fant hotel tako spraviti v zadrego, iz katere se mu bo zdaj težko izkopati. Pavle pa je nadaljeval:

»Kako korist pa naj imam n. pr. kot kmet, da se za žive in mrtve potegujem za vašo vero? To je stvar vaša, ki od tega živite, ki od tega imate svoj dobrodišeči kruh, katere-

ga vam prideluje pridno kmečko ljudstvo. Očitati sicer papincem, da oni odirajo kmeta z desetino in raznimi drugimi bremenami. Toda jaz stavim, da bi vi, kadar bi prišli do večine in bi po naših župnijah gospodarili, ne bili niti za las boljši. Samo drugačno haljo bi imeli, odirali pa bi nas enako, če ne bolj! Končno, ali bi imelo kak pomen, da se pričkam radi črk v sv. pismu, kakor delate to vi? Najbolje mišljenje je to-le: Vsak, kdor se hoče zvati, da je značajan, naj obdrži vero, kakršno je prejel od svojih staršev. Če mu tudi nauk od kraja do konca popolnoma ne ugaja, nima smisla radi tega menjati vero. Vsaj nobena vera ne dovoljuje ropati, krasti, lagati, goljufati! Vendar se zdi, da take in enake zapovedi veljajo bolj za kmeta - tržina, medtem ko si vladajoča gospoda radi takih malenkosti ne dela velikih skrbi, pa naj bo to »evangelijska« ali naša »papinska«!

Tako in enako je nalašč dražil mladi Pavle predikanta Zoloviča, ki je kar zijal nad predrznim »mlečnikom«, kakor se je izjavil pozneje. Toda Pavletovo govorjenje je bilo za njega res nevarno. Ne sicer radi predikanta, ampak radi tega, ker je vse stavil za enako vredne, namreč za izkoriščevalce kmečkega stanu. Starega Goršeka, kateremu se je sicer dobro zdelo, da je Pavle malo pokrtačil Zoloviča, je že skrbelo, da ne bi kdo prisluškoval. Če bi zvedel prior Gaboiti v Jurkloštru, jo, kaka nesreča! Takoj bi ga zaprl, mučil, morda celo poslali v Maribor, da ga zaslišijo pred inkvizitorsko komisijo. Kar mravljinci so mu poleteli po životu pri misli na »inkvizitorje«. Saj so imeli v sosedni vasici živo pričo, kako se človeku zgodi, kadar ga dovedejo pred grozne inkvizitorje. To je bil Smukov Cvetko. Nekdo ga je iz maščevanja naznanil, da je čarovnik, kako je v zvezi s hudičem itd. Gnali so ga najprej v Jurklošter pred priorja, ga strahovito pretepli ter takega poslali v Maribor. Kaj vse so tam delali z njim, natančno ni bilo znano. Samo to so vedeli, ko je Cvetko prišel domov, da so mu odtrgali jezik, staknili eno oko, na natezalnici pa mu polomili obe roki in eno nogo. Ker govoriti ni mogel brez jezika, pisati pa ni znal, naravno da ni mogel natančno razložiti, kako se je z njim godilo. Ker pa je strašno čutil duhovnike, so ljudje slutili, da so morali biti oni v zvezi z njegovo usodo.

(Dalje prih.)

Kadar kupujete v mestu svoje potrebščine, podpirajte v prvi vrsti trgovce, ki v našem listu nudijo svoje blago.

Svoji k svojim!

Bolniki, berite!

Kolikor dni ima leto, mimo tolikih postaj mora živčno bolni človek, ker slabi, izčrpani živci zagrenijo življenje in povzročijo mnogo trpljenja. Zbadajoče, stezajoče bolečine, vrtoglavost, čutenje strahu, glavobol, šumenje v ušesih, trepanje oči, nepravilno prebavljanje, pomanjkljivost spanja, potenje, trganje v mišicah, nesposobnost za delo, kakor tudi ostale neugodne pojave so posledice slabih in bolnih živcev.

Kako se rešimo tega zla?

S pravim Kola-Lecithin-om, mnogo vitamina vsebujoča hrana, ki je poslala za človeka pravi izvor dobrote. Ono pospešuje izvanredno delovanje telesa, krepi hrbtini mozeg, mišice in kosti ter daje moč in voljo za življenje.

V borbi za zdrave živce

učini pristni Kola Lecithin večkrat čudo, vodi tozadevne hranilne snovi do skrajnih delov, kjer se proizvaja kri, oživlja in vzbuja in vzdržuje mlado in svežo. Vi se morate sami prepričati, da Vam neresničnega ne obetam, ker pošljem vsakemu, ki mi piše, popolnoma brezplačno in franko malo škatljico Kola-Lecithina in knjigo zdravnika, kateri se je sam boril proti tej bolezn. Pišite mi razločno Vaš naslov, jaz Vam takoj pošljem obljubljeno popolnoma brezplačno.

Ernst Pasternack, Berlin S. O. Michaelkirchplatz 13.

Abteilung 180.

Inventurna razprodaja čevljev po znatno nižani ceni

Moški čevlji, črni in rujavi, ameriksanske oblike Din 100.-
 Moški čevlji, črni in rujavi, šimi oblika . . . Din 130.-
 Ženski čevlji, nizki in visoki, od Din 40.- do Din 100.-
 Fantovski in dekliški čevlji . . . Din 60.-
 Otroški čevlji, nizki od Din 10.- do . . . Din 40.-
 Nogometni čevlji, prikladni za delo, od Din 40.- do Din 50.-

Ne zamudite ugodne prilike [pri nakupu obutve in obiščite naše prodajalne na
Dunajski c. 23 na dvorišču, Carl Pollak, d. d.